

Nr 8

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit; given Stockholms slott den 9 december 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I syfte att möjliggöra för inhemsk tillverkare av bensin att erhålla anstånd med bensinskattens erläggande i ungefär samma utsträckning som för närvarande tillkommer bensinimportör föreslås i propositionen att kontrollstyrelsen skall få befogenhet att medgiva förlängning av kredittiden upp till fem månader.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit

Härigenom förordnas, att 3 § 3 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

3 §.

3. Bensin, som tillverkats — — — till kontrollstyrelsen.

Bensin, som av — — — från lagerplatsen.

Tillverkaren skall för varje kvartal upprätta och före utgången av påföljande månad till kontrollstyrelsen insända en på tro och heder avgiven deklaration angående den myckenhet bensin, som utlämnats under kvartalet. I deklarationen må avdrag göras för den myckenhet bensin, som enligt av tullmyndighet utfärdat bevis, vilket skall bifogas deklarationen, av tillverkaren i oförändrat skick utförts till utrikes ort eller svensk frihamn. Den enligt deklarationen upplupna skatten skall inom tid, som ovan sagts, av tillverkaren inbetalas genom insättning å statsverkets checkräkning i riksbanken för kontrollstyrelsens räkning.

3. Bensin, som tillverkats — — — till kontrollstyrelsen.

Bensin, som av — — — från lagerplatsen.

Tillverkaren skall för varje kvartal upprätta och före utgången av påföljande månad till kontrollstyrelsen insända en på tro och heder avgiven deklaration angående den myckenhet bensin, som utlämnats under kvartalet. I deklarationen må avdrag göras för den myckenhet bensin, som enligt av tullmyndighet utfärdat bevis, vilket skall bifogas deklarationen, av tillverkaren i oförändrat skick utförts till utrikes ort eller svensk frihamn. Den enligt deklarationen upplupna skatten skall inom tid, som ovan sagts, av tillverkaren inbetalas genom insättning å statsverkets checkräkning i riksbanken för kontrollstyrelsens räkning. *Har bensin utlämnats i större poster till köpare, vilken i samband därmed överfört bensinen till lagerplats för förvaring, äger kontrollstyrelsen medgiva att med inbetalningen av skatten må anstå högst fem månader från utgången av det kvartal, varunder bensinen utlämnats.*

Underlåter tillverkare — — — skall utgå.

Försummar tillverkare — — — omedelbart utmätas.

Underlåter tillverkare — — — skall utgå.

Försummar tillverkare — — — omedelbart utmätas.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1956.

¹ Senaste lydelse av 3 § 3 mom. se 1951: 218.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 de-
cember 1955.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *viss ändring av bestämmelserna rörande inbetalningen av skatt å inom riket tillverkad bensin* samt anför därvid följande.

I en till finansdepartementet den 10 september 1955 inkommen skrift har *Koppartrans oljeaktiebolag*, i det följande benämnt Koppartrans, efter redogörelse för ett mellan bolaget och Svenska Esso aktiebolag, i fortsättningen kallat Esso, träffat avtal om köp av bensin som tillverkats av Koppartrans, anhållit om utsträckning av den tid, inom vilken skatt för bensinen skall erläggas, till sex månader efter leveransdatum.

I anslutning till Koppartrans framställning har *Svenska petroleuminstitutet* i skrivelse den 10 september 1955 hemställt om sådan författningsändring att inbetalningstiden för skatten å inom riket tillverkad bensin, som av tillverkare utlämnats till bensinimportör, utsträcker på sådant sätt, att skatten skall betalas inom 180 dagar efter bensinens utlämnande.

Över båda framställningarna har efter remiss yttranden avgivits av *generaltullstyrelsen* och *kontrollstyrelsen*.

För bensin som införes till riket eller tillverkas här skall erläggas särskild skatt enligt förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit. Skatten utgår för närvarande med trettio två öre för liter utom för bensin, som tillverkas av Svenska skifferoljeaktiebolaget genom utvinning ur inhemsk skiffer, där skatten är bestämd till sju öre för liter.

Beträffande betalningen av skatten gäller olika regler för här tillverkad bensin och för importerad. Detta sammanhänger med att kontrollen å beskattningen av inhemsk bensin utövas av kontrollstyrelsen medan, då fråga är om importerad bensin, skatten utgöres till tullverket samtidigt med tullen.

Tillverkares skattskyldighet för *här i riket tillverkad bensin* hänför sig till kvantiteten utlämnad bensin, d. v. s. den myckenhet som utlämnats från

tillverkningsstället. Tillverkare har möjlighet att överföra bensin till särskild lagerplats utanför tillverkningsstället för förvaring å cistern, som godkänts av kontrollstyrelsen. I sådant fall skall bensinen anses utlämnad från tillverkningsstället först då bensinen uttages från lagerplatsen. Skatten beräknas med ledning av en av tillverkaren för varje kvartal upprättad och före utgången av påföljande månad till kontrollstyrelsen insänd deklARATION angående den kvantitet bensin, som utlämnats under kvartalet. Det åligger tillverkaren att inom samma tid inbetala skatten för den sålunda deklarerade bensinen genom att insätta motsvarande belopp å statsverkets checkräkning i riksbanken för kontrollstyrelsens räkning. Försummar tillverkare att inbetala skatt, som det åligger honom att erlægga, kan skatten på framställning av kontrollstyrelsen omedelbart utmätas.

Har bensinskatt icke erlagts inom föreskriven tid åligger det den betalningsskyldige enligt kungörelsen den 19 juni 1942 (nr 531) med vissa bestämmelser rörande uppbörd av accis eller skatt, som skall inbetalas till kontrollstyrelsen, m. m. att vid indrivningen erlægga särskild avgift. Denna beräknas efter sex öre för varje full krona av det oguldna skattebeloppet, när beloppet icke överstiger 5 000 kronor, samt eljest efter sex procent om året å det oguldna beloppet från den dag detta senast skulle ha erlagts till betalning sker. I sistnämnda fallet skall den pålagda avgiften dock icke vara mindre än 300 kronor.

I det fall att kontrollstyrelsen icke påkallat indrivning av ogulden skatt beror det av styrelsens förordnande om avgift som nyss sagts skall erläggas vid betalningen eller icke.

Vad gäller *importerad bensin* skall skatten erläggas i samband med förtullningen d. v. s. i första hand när bensinen införes i riket. Importörerna av bensin torde emellertid regelmässigt begagna sig av möjligheten att överföra bensinen till tullnederlag (tullager), i vilket fall förtullning och i samband därmed beskattning skall ske först då varan uttages från tullnederlaget. Tiden för förvaring å tullnederlag får uppgå till fem år. Beträffande anstånd med betalning av skatten gäller samma regler som för uppskov med tullbetalning. För vara, där avgifterna vid förtullning uppgår till sammanlagt minst femhundra kronor, kan sålunda uppskov med betalningen åtnjutas under 105 dagar. Av denna tid löper 90 dagar utan att den betalningsskyldige behöver vidkännas någon ytterligare kostnad under det att för återstående 15 dagar skall erläggas anståndspenningar med en femtedels procent av avgiftsbeloppet. Erlägges icke skatten när bensinen uttages från tullverket eller deponeras icke motsvarande belopp, skall betryggande säkerhet härför ställas. Sådan säkerhet skall uppfylla vissa fordringar för att kunna godtagas. I det fall att bensinen uttages från tullnederlag gäller regeln att säkerheten under vissa förutsättningar kan tillåtas bestå i vad som är kvar å nederlaget.

Koppartrans' och petroleuminstitutets framställningar

Koppartrans utvecklar i sin skrift närmare skälen för att kredittiden för den bensinskatt, som belöper å till Esso försåld bensin, förlänges till sex månader och anför därvid, att den inom riket tillverkade bensinen genom en sådan utsträckning av kredittiden blir i detta hänseende jämställd med importerad bensin. *Koppartrans* anför ytterligare i huvudsak följande.

När *Koppartrans* startades, stod det fullt klart, att en lång tidsperiod skulle erfordras för att bygga upp distributionsapparaten, framförallt för bensin, så att hela raffinaderiets produktion kunde säljas via eget distributionsnät. I mellantiden måste därför avtal träffas med internationella oljeföretag dels för att garantera tillförsel av råolja, dels ock för att till sådant företags svenska dotterbolag försälja de kvantiteter bensin och eldningsolja, som vi icke kunde avsätta i egen regi. Hittills har det varit oss möjligt att träffa kortfristiga avtal med ett flertal internationella oljeföretag, varigenom vi fått avsättning för bl. a. vår bensinproduktion. Emedan kvantiteterna per bolag varit relativt små, och förbrukningen skett i Göteborg med omnejd, har kredittiden för bensinskatten ej varit av största ekonomiska betydelse, varför längre kredittid än den vi själva åtnjuta ej varit erforderlig. På grund av de förändringar, som under de senaste åren inträtt på den internationella oljemarknaden, har det icke varit oss möjligt att förlänga ifrågavarande överenskommelser. Efter ingående undersökningar av marknaden och långvariga förhandlingar har ett avtal, dagtecknat den 13 juli 1955, kunnat ingås med Esso, som förbundet sig att köpa den bensin, som vi icke försälja via eget distributionsnät. Kvantiteten uppgår till högst 247 000 kubikmeter årligen. Genom detta avtal som gäller från och med den 1 januari 1956 till och med den 31 december 1959 med rätt för Esso att förlänga detsamma under ytterligare ett år, ha vi beretts möjlighet att hålla vårt raffinaderi fullt sysselsatt. Esso har dock i avtalet förbehållit sig att för skatten å bensin åtnjuta samma kreditvillkor, som bolaget erhåller vid direktimport av utomlands tillverkad bensin.

Vid *Koppartrans*' framställning finns fogad en av Esso gjord beräkning rörande den kredittid, som Esso skulle behöva vid köp av bensin från *Koppartrans* för att Esso skulle komma i åtnjutande av samma kredittid som vid enbart direktimport av bensin. Enligt beräkningen, som bygger på uppgifter om cisternutrymmen, vilka för 1956 kommer att stå till Essos förfogande, skulle den erforderliga kredittiden vid bensinköp från *Koppartrans* uppgå till mellan 185 och 192,5 dagar beroende på storleken av *Koppartrans*' bensinleveranser.

Petroleuminstitutet erinrar i sin framställning om olikheterna mellan inhemsk och importerad bensin med avseende å ordningen för inbetalningen av skatt och anför därvid, att den av beredskapsskäl lagstadgade avsevärda lagerhållningen av bensin medför att uttag för förbrukning genomsnittligen ej sker förrän efter en avsevärd tids förlopp. Under denna tid, som kan växla mellan 2—5 månader, ligger bensinen på frilager under tullens sigill, och någon inbetalning av skatt förekommer icke. Gällande bestämmelser leder därför enligt institutets mening till att inhemska tillverkare av bensin kommer i ett sämre läge än direktimportörer av denna vara. Denna konsekvens har uppenbarligen icke varit avsedd vid bestämmelsernas tillkomst.

Yttranden över framställningarna

Kontrollstyrelsen har ställt sig positiv till en författningsändring i syfte att tillgodose de framförda önskemålen. *Generaltullstyrelsen* har förklarat, att från dess sida icke något är att erinra mot den åsyftade ändringen.

Kontrollstyrelsen framhåller, att den icke utan vederbörligt bemyndigande torde vara befogad att medgiva så långa anstånd med skattebetalning som i förevarande ärende kunde ifrågasättas. Styrelsen fortsätter.

Gällande bestämmelser för erläggande av skatt för inom riket tillverkad bensin innebär följaktligen att tillverkaren, för att undgå risken av indrivning eller avgiftspåföring, måste erlægga skatten inom en tid av i medeltal cirka två och en halv månader efter utlämningen av bensinen från tillverkningsstället. Vid den tiden har han följaktligen starkt intresse av att ha skattekostnaden täckt av köparen, i förevarande fall Esso. En möjlighet för bensintillverkare att uppskjuta skattskyldigheten finns visserligen på grund av stadgandet i 3 § 3 mom. andra stycket i bensinskatteförordningen enligt vilket bensin, som av tillverkaren överförs till särskild lagerplats utanför tillverkningsstället för förvaring å av kontrollstyrelsen godkänd cistern, skall anses utlämnad från tillverkningsstället först då bensinen uttages från lagerplatsen. Koppartrans har emellertid förklarat sig sakna tillgång till cistern, som skulle kunna användas för nu ifrågasatt ändamål.

Kontrollstyrelsen erinrar om importörernas rätt att förvara bensin på tullnederlag och efter uttagandet av varan därifrån åtnjuta avgiftsfritt betalningsanstånd under 90 dagar samt menar att den inom landet tillverkade bensinen i skattehänseende behandlas ogynnsammare än den importerade. Styrelsen förordar att likformighet åstadkommes genom att vid försäljning av inhemsk bensin till importör inbetalningstiden för skatt utsträcker. Rörande de av Esso på grundval av de nuvarande lagringsförhållandena gjorda beräkningarna av den önskvärda kredittiden erinrar styrelsen om att ändrade lagerförhållanden kan tänkas inträda under de år, som omfattas av försäljningsavtalet mellan Koppartrans och Esso, och att därigenom den erforderliga kredittiden kan ändras. Styrelsen har dock icke anledning ifrågasätta annat än att de gjorda beräkningarna är godtagbara. Styrelsen fortsätter.

Kontrollstyrelsen ansluter sig till Petroleuminstitutets uppfattning att en utsträckning av skatteinbetalningstiden bör kunna få åtnjutas av samtliga i landet befintliga tre bensintillverkare vid deras försäljning till härvarande bensinimportörer. Visserligen torde ytterligare försäljningsavtal av nu förevarande art icke för närvarande vara aktuella, men ändrade förhållanden kan inträda, varför möjligheten av nya sådana avtal bör beaktas. Från denna utgångspunkt synes det riktigast att ändring vidtages i bestämmelserna om skatteinbetalningstiden. Med hänsyn till svårigheten att beräkna olika köparens cisternutrymmen och omsättning är det emellertid omöjligt att nu åstadkomma utredning om hur lång kredittid beträffande skatten, som i varje särskilt fall kan bli önskvärd och lämplig. På grund härav kan ifrågasättas, om ej bestämmelsen bör ändras så, att kontrollstyrelsen får befo-

genhet att i fall som det förevarande bestämma särskilda inbetalningstider. En bestämmelse av sådant innehåll återfinnes i 6 § 1 mom. 2 stycket varuskatteförordningen, enligt vilken kontrollstyrelsen må, om särskilda skäl därtill äro, föreskriva, att deklarationsskyldighet och därmed även skatteinbetalning skall fullgöras inom annan tid än den regelmässiga. I fall som det förevarande skulle en utsträckning av enbart inbetalningstiden för den del av bensintillverkningskatten, som belöper på bensin utlämnad till bensinimportör, vara tillfyllest. Ändring av deklarationstiden synes ej behöflig eller önskvärd.

I författningsförslag, som bilagts kontrollstyrelsens yttrande, föreslår styrelsen sådan ändring i förordningen om särskild skatt å bensin och motorsprit att inbetalningen av skatt för bensin som utlämnats till köpare, vilken regelmässigt importerar bensin, enligt styrelsens bestämmande må uppskjutas till senare tidpunkt, dock ej senare än fem månader efter utgången av det kvartal deklarationen avser.

Departementschefen

De nu gällande bestämmelserna om särskild skatt å bensin innebär vissa olikheter mellan den importerade och den här i riket tillverkade bensinen när det gäller ordningen för skattens utgörande. Den importerade bensinen lagras regelmässigt å tullnederlag och beskattningen sker först i samband med förtullningen d. v. s. då bensinen uttages från nederlaget. Beträffande anstånd med betalningen av skatt gäller samma regler som för tullavgift. Detta innebär att uppskov med betalningen i regel kan åtnjutas under 90 dagar utan att anståndspenningar skall erläggas. Vad gäller den inhemska tillverkningen skall skatt erläggas för den bensin, som utlämnats från tillverkningsstället varmed likställes särskild av kontrollstyrelsen godkänd cistern, dit bensin överförts för förvaring. Även vid betalningen av skatt å här tillverkad bensin åtnjutes visst anstånd. Betalningen sker nämligen för varje kvartal efter deklaration från tillverkaren angående den myckenhet bensin, som utlämnats under kvartalet, och skatten skall erläggas före utgången av påföljande månad.

Det är att märka att författningarna icke lägger hinder i vägen för vare sig inhemska tillverkare eller importör att upplagra obeskattad bensin. Den olika utformningen av anståndsreglerna leder till en mindre skillnad i kredittiden i det att den inhemske tillverkaren har att räkna med betalningsuppskov under en genomsnittlig tid av två och en halv månad under det att importören i detta hänseende kan tillgodoräkna sig 90 dagar. Såsom framgått av det tidigare anförda får emellertid de av Kopparrans och petroleuminstitutet gjorda framställningarna ses mot bakgrunden av den brist på cisternutrymmen, som med den snabbt växande omsättningen av flytande drivmedel gjort sig kännbar här i landet.

Vid en försäljning av så stora kvantiteter inom riket tillverkad bensin som i förevarande ärende aktualiserats kan tillverkaren med nuvarande

lagringsmöjligheter icke sörja för sådan upplagring av bensinen å tillverkningsstället eller särskilt godkända cisterner som förutsättes för att skatteplikt skall inträda först när bensinen uttages för distribution och förbrukning. En försäljning av nämnda omfattning till en bensinimportör medför därför att bensinen måste överföras för förvaring i importörens cisterner. Med utlämnandet av bensinen till importören följer skyldighet att erlagga på bensinen belöpande skatt. Importören saknar följaktligen när det gäller den inhemska bensinen samma förmån av skattefri upplagring som han åtnjuter för den importerade varan. Detta förhållande kan medföra en minskad benägenhet att köpa här i landet tillverkad bensin. Ehuru i det aktuella fallet fråga är om försäljning till importör, kan gällande bestämmelser om skatteinbetalningen uppenbarligen även i andra fall på likartat sätt verka hindrande vid försäljning av större kvantiteter inhemsk bensin, där bensinen till följd av tillverkarens begränsade lagringsmöjligheter måste överföras till lagerplats, som köparen förfogar över.

Av vad jag anfört torde framgå att de rådande förhållandena, i första hand de begränsade lagringsmöjligheterna, medfört, att här tillverkad bensin vid utbud i större kvantiteter till importföretag kan till följd av gällande skattebestämmelser få svårt att hävda sig i konkurrens med importbensin. Bestämmelserna är även ägnade att eljest motverka avsättningen av inhemsk bensin i sådana fall där varan vid utlämnandet måste överföras för förvaring längre tid å köparens lagerplats. Jag anser mig därför böra förorda en sådan jämkning i reglerna om skattens uttagande att nu berörda olägenheter i möjligaste mån undanröjes.

En lättnad i betalningsreglerna bör med hänsyn till det sagda i princip ha avseende å all bensin, som utlämnas i större poster till köpare och som i samband därmed överföres till lagerplats för förvaring. I överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag finner jag erforderlig lättnad lämpligen böra beredas i den formen att tiden för inbetalning av skatt för den inhemska bensinen i förekommande fall utsträcker. Härför erfordras ändring i 3 § 3 mom. förordningen om särskild skatt å bensin och motorsprit, där de nuvarande bestämmelserna om skattens inbetalning återfinnes. Enär behovet av förlängt anstånd med skatteinbetalning kan antagas variera från fall till fall bör något generellt medgivande av uppskov vid bensinförsäljning icke komma i fråga. Den smidigaste och mest ändamålsenliga anordningen torde vara att i förordningen införes stadgande, som ger kontrollstyrelsen befogenhet att vid ifrågakvarande försäljningar medgiva anstånd med skattebetalningen. Uppskov bör dock icke få förekomma under längre tid än fem månader räknade från utgången av det kvartal, under vilket bensinen utlämnats.

Jag förordar sålunda att 3 § 3 mom. förordningen om särskild skatt å bensin och motorsprit ändras i överensstämmelse med det nu anförda. Ändringen bör träda i kraft den 1 april 1956.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att ett i enlighet med det anförda inom finansdepartementet upprättat förslag till förord-

ning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställda förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Brodén